

TIEDOTE LIITU-TUTKIMUKSESTA

Hyvä koululainen

Koulusi on mukana opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa Lasten ja nuorten liikunta- ja terveyskäyttäytyminen Suomessa (LIITU) -tutkimuksessa. Tutkimuksessa kootaan tietoa suomalaisten lasten ja nuorten liikkumisesta, terveydestä ja hyvinvoinnista.

Vuosien 2023–2024 aikana tutkimus toteutetaan valtakunnallisesti perus- ja toisen asteen opetuksessa. Näin saadaan arvokasta kansallista tietoa lasten ja nuorten liikuntakäyttäytymisestä ja sen muutoksista.

Tutkimukseen kuuluu

- **oppitunnilla täytettävä verkkokysely sekä**
- **liikkumisen, paikallaanolon ja unen mittaus liikemittarilla.**

Osallistuessasi LIITU-tutkimuksen kyselyyn, täytät internetpohjaisen liikunta- ja terveyskäyttäytymistä koskevan kyselyn oppitunnilla. Kyselyn alussa kuvataan tutkimuksen tarkoitus ja aineiston käyttö (tietosuojailmoitus) sekä suostumuksesi kyselyyn osallistumisesta: Rasti ”Suostun osallistumaan” -ruutuun. Lomake aukeaa vain suostumuksen antaneille. Kyselylomakkeet täytetään nimettöminä. Tulokset esitetään ryhmätasolla ja raportoidaan niin, ettei niistä voi tunnistaa yksittäisiä tutkimukseen osallistujia. Kyselyn toteuttamisesta vastaa Jyväskylän yliopiston Terveyden edistämisen tutkimuskeskus apulaisprofessori Sami Kokon johdolla.

Mikäli osallistut myös liikemittarimittaukseen, sinua pyydetään kyselyn alussa kirjaamaan sinulle ilmoitettava henkilökohtainen tutkimustunnuksesi, jonka avulla kysely- ja liikemittariaineisto yhdistetään toisiinsa.

Liikemittaria käytetään yhden viikon (7 vrk) ajan. Valveilla ollessa mittaria pidetään kuminauhavyössä lantiolla ja nukkumaan mennessä se siirretään erilliseen rannekkeeseen. Mittaria ei pidetä saunassa, suihkussa tai uudessa. Suklaapalan kokoinen mittari rekisteröi erilaisen liikkumisen ja sen tehon, paikallaanolon eri muodot ja siihen käytetyn ajan sekä unen määrän. Mittari ei häiritse liikkumistasi tai untasi, eikä siitä aiheudu sinulle minkäänlaista terve-

ydellistä haittaa. Tutkimusavustaja tai opettaja opastaa sinulle mittarin käytön oppitunnilla, ja saat siihen myös kirjallisen ohjeen. Viikon mittausaikasi alkaa opastustilanteesta. Viikon kuluttua palautat mittarin kouluun opettajalle tai tutkimusavustajalle, jolloin myös mittausaika päättyy. Myöhemmin saat henkilökohtaisen yhteenvedon liikkumistasi, paikallaanolostasi ja unestasi mittausviikon ajalta. Yhteenvedot toimitetaan koululle suljetuissa kirjekuorissa. Liikemittarimittauksista vastaa UKK-instituutti johtaja Tommi Vasankarin johdolla.

Ennen liikemittarimittaukseen osallistumista huoltajasi on täytettävä sähköinen suostumuslomake. Jos olet täyttänyt 15 vuotta, voit täyttää suostumuslomakkeen myös itse. Ohjeet suostumuksen täyttämiseen ovat tämän kirjeen mukana olevassa Huoltaja-tiedotteessa. Suostumus pitää olla täytettynä ennen mittauksen aloittamista. Suostumuslomakkeessa kysytään nimi- ja osoitetietosi sekä henkilötunnuksesi, jotta tutkimustuloksiin voidaan myöhemmin yhdistää myös sairauksia ja niiden hoitoa koskevia rekisteritietoja. Jos ehdit täyttää 18 vuotta ennen kuin yhdistämistä tehdään, sinulta kysytään uudelleen lupa rekisteritietojen yhdistämiseen. Huoltajasi voi täyttää suostumuksen ja voit osallistua tutkimukseen myös ilman henkilötunnuksen ilmoittamista. Tällöin tietojasi ei yhdistetä rekistereihin.

Nimi- ja osoitetietoja tarvitaan mittareiden takaisin keruussa sekä henkilökohtaisen liikemittaripalautteen välittämisessä. Nimi- ja osoitetietoja käytetään lisäksi koulumatkan pituuden laskemiseksi ja osoitetieto yhdistetään Suomen ympäristökeskuksen paikkatietoaineistoon liikkumisympäristön kuvaamiseksi. Henkilötiedot säilytetään UKK-instituutissa luottamuksellisesti hyvän tieteellisen käytännön ja säädösten mukaisesti.

LIITU-aineistosta julkaistaan peruseräraportti, jolla on merkittävä kansallinen arvo. Tutkimustuloksia julkaistaan niin kansallisissa kuin kansainvälisissä tiedejulkaisuissa, mutta myös liikunta-alan ammattilehdissä sekä käytännön toimijoiden koulutusseminaareissa ja vastaavissa tilaisuuksissa.

Tutkittavan oikeudet

Koulusi rehtori on antanut luvan tutkimuksen tekemiseen koulussasi, ja Jyväskylän yliopiston eettinen toimikunta on antanut tutkimuksesta puoltavan lausunnon. Tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Voit keskeyttää tai perua osallistumisesi milloin tahansa syytä ilmoittamatta. Tutkimuksesta, siitä kieltäytymisestä tai osallistumisen keskeyttämisestä tai perumisesta ei aiheudu sinulle mitään haittaa. Tutkimukseen osallistumisesta ei aiheudu kuluja.

Kyselyaineistot arkistoidaan Jyväskylän yliopistossa ja liikemittariaineistot käsitellään ja säilytetään UKK-instituutissa luottamuksellisesti käyttäjätunnuksen ja salasanan takana. Aineistot analysoidaan ja raportoidaan siten, ettei yksittäistä osallistujaa ole mahdollista tunnistaa.

Mikäli sinä tai huoltajasi haluatte lisätietoa tutkimuksesta, vastaamme mielellämme kysymyksiinne.

Ystävällisin terveisin,

Sami Kokko, tutkimuksen johtaja
TtT, apulaisprofessori
Liikuntatieteellinen tiedekunta,
Jyväskylän yliopisto

Tommi Vasankari, johtaja
LT, professori
UKK-instituutti

Mahdolliset tiedustelut:

Kyselyyn liittyen:

Riikka Hämylä, projektisuunnittelija
Liikuntatieteellinen tiedekunta,
Jyväskylän yliopisto
riikka.e.hamyla@jyu.fi
050 521 6132
jyu.fi/liitu

Liikemittauksiin liittyen:

Oona Mäkinen, tutkimushoitaja
UKK-instituutti
oona.makinen@ukkinstituutti.fi
050 347 2566
ukkinstituutti.fi/liitu